

Ioannis Sulpitii
VERULANI,
DE
M O R I B U S
ET
CIVILITATE
Puerorum.
CARMEN.

EDINBURGI,
Excudebat *Heres Andræa Anderson*, Typo-
graphus Regius, 1682.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

JOHN S. GILBERT

NEW YORK

DE

M O R I B U S

ET

CIVILITATE

PERIODIC

G A R M E N

1875
1876

1877

Copyright 1877 by John S. Gilbert

Printed by J. S. Gilbert

Ioannis Sulpitii

VERULANI,

DE
MORIBUS & CIVILITATE

PUERORUM:

CARMEN.

Quos decet in vltâ mores servare docemus,
Virtuti ut studeas, literisq; simul.
Quæ te igitur moneo, mihi puer indole serva,
Præque tuis oculis hæc mea iussa tene.
Omnibus in rebus studeas precor esse modestus.

Sis avidus laudis; sis tibi cura boni.

Sis pius ac sanctus: nec non venerare parentes:

Et noceas nulli, surripiasque nihil.

Futillis & mendax nunquam, nec credulus esto:

Dedecus & metuas, & reverere bonos.

Improba pestiferi fugias commercia coetus,

Sic & honorus eris, sic eris ipse bonus.

Nec maledicta refer, nec promas turpia dictu,

Est stomachosa quidem dicere, turpe tibi.

Segnitalem fugito, quæ vitæ commoda pellit,

Parce gulæ turpi, luxuriamque fuge.

C A R M E N.

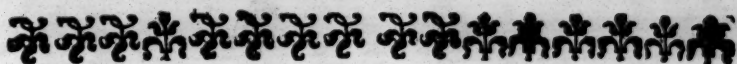
Parce & avaritiæ, billem frangere memento?
 A que animi fastus, invidiamque simul.
 Fidas sis, audenique bonus, temerarius esse
 Despice : non audax sis, timidusve nimis.
 Esto verecundus, rectum te lectus habebit;
 Detegere nec locum, nec tua membra puer.
 Nec sis difficilis nimium, nimiumque severus :
 Sed bonus & blandus conspiciare puer.
 Nec penitus mutum, nec te decet esse loquacem :
 Convenit ille toro, convenit iste foro :
 Hæc te servantem vitæ laus, spesque futuræ ;
 Spernentem turpis, poenæque, morsque manent.
 Nunc faciles aures, animum quoque trade serenum :
 Morigerare mihi, mollia iussa dabo.
 Sit sine labe toga, & facies sit lita, manusque :
 Sotia nec nato pendeat ulla tuo.
 Et nihil emineant, sint & sine sordibus unguis,
 Sit coma, sit turpi calceus absque luto.
 Linguaque non rigeat, careant rubigine dentes :
 Atque palam pudeat te fricuisse caput.
 Exprimere & pulices, scabiemque urgere nocentem,
 Ne te sordidulum, qui videt ista, vocet.
 Seu spuis aut mungis nares, nutasve, memento,
 Post tua concussum vertere terga caput.
 Mucorem haud tangas digitis, sputumve resorbas
 Panniculo, nulum mungere nempe decet.
 Et ructare cave, quin os in terga reflectas :
 Stringe os, & crepitum comprime quæso puer.
 Munditiæque tibi placeant : medio quoque cultu
 Urere, ne turpis, vel videre levis.
 Non sum qui laudem summo te accumbere mane :
 Iudice conveniens me dabit hora cibum.
 Nec vos ante focum cœnis producite longas,
 Esse decet vivas, vivere, non ut edas.
 Nec sis vinosus, quamvis potasse Catonem
 Fama refert : fugias sumere vina mera.
 Namque cibus nimius, potus quoque maxima poena
 Corporis & vires, ingenique rapit.
 Internas mensam, nitidas imposito quadras,
 A que silem & Cererem, flumina, vina, dapes,
 Deinde precare Deum, qui nobis cuncta benignè
 Suggestit, ut sanctos det tibi manè cibus.

C A R M E N.

Atque puer jubeo, sedcas vel raro: sed astans,
 Pocula porge celer, tolle, repone dapes.
 Juraque convivas super importare minister
 Effuge: nam turpis sæpe fit inde toga.
 Quodque jubebit herus, facilis semperque subito;
 Quemque tibi dederit, tu tibi sume locum.
 Et licet antiqui cubuissent pectore prono;
 Te colla hæc ætas recta tenere jubet.
 Et finito mensæ cubitis hærere potentes:
 Tu tantum faciles pone, repone manus.
 Quodque vir egregius paulo tibi porrigit, illud
 Sume lubens, grates, aptaque verba refer.
 Esto tribus digitis, magnos nec sumite morsus,
 Nec duplices ossas mandere utrinque juvet.
 Te vitare velim, cupidus ne ut lucro sonoras
 Contractes fauces; mandere ritè decet.
 Gausape non macules, aut pectus: nec tibi mentum
 Scillet, si ve tibi ne manus uncta, cave.
 Sæpe ora, & digitos mappâ siccabis adaptâ:
 In quadra faciat, nec tua palma moram.
 Quod tibi vicinum fuerit, tu sume: sodali
 Cede tuo, referat dum tamen ille manum:
 Dumque in frustra lecat, caveas sumpsisse recisa:
 Lucro legit dulces absque rubore bolos.
 Non manibus gremio immixtis, tibi vellit unguis
 Quod fumes: residens, non agitato pedes.
 Incidasque prius quam deus contundat offellam;
 Tingantur rursus ne tibi morsu, cave.
 Ne lingas digitos, nec rodas turpiter ossa.
 Ast ea cultello radere ritè potes.
 Sive super mensam cortex cumuletur, & ipsa
 Ossa vel in quadram, præ pedibusve jace.
 Nec digitis tenta, nec pingula dilige frustra:
 Et quocunque manus, huc tibi lumen eat.
 Nec socium torvè inspicias, quidve ederit ille
 Advertas; gestus inspicere sæpe tuos.
 Pocula cum fumes, terga tibi mappa labella:
 Si tergas manibus, non mihi charus eris.
 Una manusumat pateram: ni hanc jactet in hostem
 Theseus, aut Belli sint monumenta patris.
 Hanc binis quoque si manibus captabis, id apte
 Efficies: digitis pocula sume tribus.

C A R M E N.

Acteneas oculos : nec supra pocula fare :
Plena allquo vites sit tibi bucca cibo.
Deme merum cyatho; multum ne forte supersit,
Quod nolit socius sumere forte tuus.
Qui sapit, extinguet multo cum fonte salernum,
Et parco lympham diluet ille mero.
Haud facies binos haustus : nec fessus anheles :
Sibila nec labiis stridula prome tuis.
Nec cito sorbebis, velut ovi lutea grati,
Nec nimium tarda sume salerna mora.
Unum, sive duo, ad summum, tria pocula sumes,
Si hunc numerum excedas, jam mihi potus eris.
Fac videas quodcunque bibes, modicumque pitissa,
Crater, sive calix, det tibi vina, brevis.
Os quoque tergebis semper post pocula, palmas :
Ablue, quum mensam deseris, arque labra.
Denique jam grates pro donis reddito Christo,
Qui æternas nobis præparat unus opes.
Inflextenque genu, iugens & brachia, prosit,
Dicto : mox tolles ordine quæque suo.

Regimen Mensæ bonorabile.

*Nemo Cibus capiat donec
Benedictio fiat.*

Dum manducatis,

Vultus hilares habea-
Sal eultello capla-
Quod edendum sit ne peta-
Non depositum capla-
Rixas & murmura sugla-
Manibus erectis sedea-
Mappam mundam tenca-
Ne scalpētis, cavea-
Aliis partem tribua-
Morsus non rejicla-
Modicum sed crebro biba-
Grates DEO per CHRISTUM
refera-

dis

*Privetur mensa, qui spreverit
hec documenta.*

F I N I S.